

Sygn. akt IV U 213/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 lipca 2019r. w S.

odwołania A. C.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 28 marca 2019 r. Nr (...)

w sprawie A. C.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do niezrealizowanej emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że A. C. przysługuje prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. C. w postaci emerytury rolniczej za miesiąc marzec 2019r.

Sygn. akt IV U 213/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 marca 2019r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.52 ust.1 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art.136 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił A. C. prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po H. C. wskazując, że A. C. nie spełnia ustawowych przesłanek do wypłaty niezrealizowanego świadczenia.

Odwołanie od w/w decyzji złożył A. C. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje mu prawo do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po H. C.. W uzasadnieniu stanowiska wskazał m.in, że wbrew twierdzeniom organu rentowego partycypował w kosztach utrzymania siostry H. C., która mieszkała u niego w domu i pozostawała po jego opiece. H. C. od urodzenia poważnie chorowała i wymagała stałej opieki. Po śmierci rodziców odwołujący się przejął opiekę nad H. C.. Od kilku lat zmarła pozostawała na jego utrzymaniu, gdyż emerytura, którą pobierała nie pokrywała kosztów wyżywienia i wydatków związanych z zakupem lekarstw (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując na przepisy prawa i argumentację zawarte w zaskarżonej decyzji. Podniósł, że osoby pozostające na utrzymaniu innych członków rodziny w rozumieniu

art.136 ust.1 ustawy emerytalnej to osoby, które nie posiadają własnych świadczeń emerytalno-rentowych, bądź też pobierają takie świadczenie, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą, a koszt zaspokojenia ich usprawiedliwionych kosztów jest znacznie wyższy. W niniejszej sprawie H. C. nie pozostawała na utrzymaniu A. C., gdyż pobierała własne świadczenie w wysokości 1 157,01 złotych netto, w tym dodatek pielęgnacyjny, a samo pozostawanie we wspólnym gospodarstwie domowym nie jest wystarczające do przyznania prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

H. C. była siostrą odwołującego się A. C.. H. C. zmarła w dniu 6 marca 2019r. w wieku niespełna 77 lat (kopia odpisu skróconego aktu zgonu k.48 akt emerytalnych). W chwili śmierci H. C. była panną. Zmarła nie posiadała dzieci, jej rodzice zmarli przed nią. Na mocy decyzji z 22 października 2004r. H. C. była uprawniona do emerytury rolniczej (decyzja z 22 października 2004r. o przyznaniu emerytury rolniczej k.44 akt emerytalnych). H. C. od dzieciństwa cierpiała na upośledzenie umysłowe znacznego stopnia. Występowały u niej z zaburzeniami pamięci i orientacji (orzeczenie lekarza rzeczoznawcy KRUS z 12 czerwca 1997r. k.39-41 akt KRUS). Następnie dołączyły się schorzenia kręgosłupa w tym dyskopatia odcinka L4-L5 i L5-S1, skrzywienie kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego z ograniczeniem ruchomości, a ponadto zwyrodnienia stawów kolanowych (zaświadczenie o stanie zdrowia z 28 lutego 1997r. k.36 akt KRUS). H. C. nie potrafiła pisać ani czytać. W związku niezdolnością do samodzielnej egzystencji H. C. pozostawała pod stałą opieką rodziców i brata – A. C.. Po śmierci rodziców opiekę nad H. C. przejął odwołujący się. H. C. w dalszym ciągu zamieszkiwała w domu rodzinnym wraz z odwołującym się w S.. Razem z A. C. mieszka jego żona i córka. W domu odwołującego się H. C. zajmowała oddzielny pokój. Od 2014r. stan zdrowia H. C. pogorszył się. Wówczas H. C. była hospitalizowana i stwierdzono u niej oponiaka mózgu. Przyjmowała na stałe leki, których koszt zakupu wynosił co najmniej 100 złotych miesięcznie. W ostatnich latach przed śmiercią, H. C. kilka razy przebywała w szpitalu, głównie w związku ze schorzeniem narządu ruchu. Ponadto była wożona przez odwołującego się na wizyty lekarskie i badania kontrolne do K.. Do szpitala i lekarza zawoził i odbierał H. C. A. C.. Mieszkając u A. C. H. C. pozostawała we wspólnym gospodarstwie domowym z odwołującym się i członkami jego najbliższej rodziny. Całość środków z emerytury H. C., która ostatnim okresie przed jej śmiercią wynosiła około 1 200 złotych miesięcznie, w tym dodatek pielęgnacyjny (druk przekazu emerytury na k.54 akt emerytalnych), była przeznaczana na potrzeby H. C. związane z jej utrzymaniem oraz zapewnieniem leków, środków czystości i dojazdów do lekarzy. We wspólnym gospodarstwie domowym z A. C. pozostawały ponadto jego żona i córka. W rozpatrywanym okresie odwołujący się uzyskiwał emeryturę w kwocie około 1 000 złotych netto miesięcznie. Jego żona osiągała miesięczny dochód z tytułu pobieranej emerytury i dodatku pielęgnacyjnego w wysokości ponad 1 000 złotych netto. Miesięczne rachunki za energię elektryczną wynosiły 120 złotych, za wodę 60 złotych, za gaz w butli około 50 złotych. Kwota emerytury uzyskiwana przez H. C. nie wystarczała na pokrycie wszystkich kosztów związanych z jej utrzymaniem i leczeniem. A. C. niejednokrotnie przeznaczał własne środki na utrzymanie siostry H. C.. Ponadto odwołujący się codziennie opiekował się chorą H. C., która z uwagi na poważne schorzenia narządu ruchu samodzielnie poruszała się jedynie w obrębie domu i podwórka. A. C. kilka razy dziennie przynosił H. C. posiłki przygotowywane samodzielnie lub przez żonę, a ponadto załatwiał wszystkie sprawy urzędowe, robił niezbędne zakupy, pranie, planował i pomagał w odbywaniu wizyt lekarskich. W ostatnim tygodniu życia H. C. przebywała w szpitalu (zeznania ubezpieczonego k.7-7v akt sprawy).

Po śmierci H. C., w dniu 11 marca 2019r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po H. C. (wniosek k.52 akt emerytalnych). Zaskarżoną decyzją z 28 marca 2019r. organ rentowy odmówił A. C. wypłaty niezrealizowanego świadczenia z przyczyn wskazanych na wstępie uzasadnienia (decyzja z 28 marca 2019r. k.55 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. C. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.136 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.), znajdującym z mocy art.52 ust.1 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu

społecznym rolników, odpowiednie zastosowanie do świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników, w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi i dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku – innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Poza sporem pozostaje, że w chwili śmierci H. C. była panną i nie posiadała dzieci. Brak było również innych osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłej - art.67 ustawy emerytalnej. Wnosząc o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po H. C. A. C., dla którego zmarła była siostrą wskazał, że zmarła pozostawała na jej utrzymaniu, co wyrażało się w codziennej opiece nad H. C. oraz partycypowaniu w kosztach jej utrzymania. Odmawiając A. C. wypłaty niezrealizowanego świadczenia po H. C. za miesiąc marzec 2019r., organ rentowy wskazał, że zmarła posiadała własne świadczenie wystarczające dla pokrycia jej potrzeb, a wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego nie jest równoznaczne z pozostawieniem na utrzymaniu.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest błędne i wynika z niedostatecznego rozważenia okoliczności sprawy. Poza sporem jest, że H. C. posiadała dochód w postaci emerytury plus dodatek pielęgnacyjny w łącznej kwocie około 1 200 złotych. Kwota ta pozwalała na pokrywanie potrzeb H. C., ale z pewnością nie wszystkich. W chwili śmierci H. C. była osobą w podeszłym wieku – 76 lat i schorowaną. Od dzieciństwa cierpiała na upośledzenie umysłowe znacznego stopnia, a od kilku lat miała poważne trudności w poruszaniu się, często przebywała w szpitalu, a na co dzień była osobą wymagającą stałej opieki. Można zgodzić się z organem rentowym, że dochód uzyskiwany przez H. C. wystarczał na pokrycie kosztów wyżywienia i opłat za media – w części przypadającej na H. C., a także wydatków związanych z zakupem lekarstw i środków czystości. W pozostałej zaś części koszty utrzymania H. C. ponosił odwołujący się A. C.. Z wiarygodnych zeznań odwołującego się wynika, że w zależności od potrzeby przeznaczal on własne środki na koszty związane z zaspokojeniem potrzeb H. C. i wiązało się to przede wszystkim z dowozem chorej do szpitala i do lekarza. Oprócz tego odwołujący się sprawował na co dzień opiekę nad H. C.. Z racji relacji rodzinnych opiekę tę sprawował nieodpłatnie, ale nie ulega wątpliwości, że opieka nad osobą chorą – przygotowywanie posiłków, pranie, czynności z zakresu utrzymania higieny osobistej mają wymierną wartość finansową. Bez opieki A. C. i jego żony, H. C. nie byłaby w stanie samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb bytowych i musiałaby korzystać z odpłatnej pomocy innych osób albo powołanych do tego instytucji. Zaznaczyć przy tym należy, że już 1997r. (ponad 20 lat temu) organ rentowy uznał H. C. za niezdolną do samodzielnej egzystencji (orzeczenie k.41v akt emerytalnych). Dodać trzeba, że ustawodawca nie wymaga, aby osoba ubiegająca się o wypłatę niezrealizowanego świadczenia ponosiła całość kosztów utrzymania osoby zmarłej skoro chodzi o wypłatę świadczenia po osobie uprawnionej – tu do emerytury. Istotne jest, aby koszty ponoszone przez osobę wnioskującą o wypłatę niezrealizowanego świadczenia stanowiły istotny wkład w utrzymanie zmarłego świadczeniobiorcy. W ocenie Sądu tak właśnie było w przypadku A. C..

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. C. przysługuje prawo do niezrealizowanego świadczenia po H. C. w postaci emerytury rolniczej za miesiąc marzec 2019r.